

2. Бойко Л.І., Возіянова Ю.А. Порівняння податку на додану вартість та податку з обороту. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuuv.gov.ua/portal/soc_gum/biznes/2010_1/2010/01/100117

3. Оксенюк О.І. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в економіці України: автореф. дис. ... к. е. н: спец. 08.00.08. Львів, 2016. С. 5.

Фокша Л.В.,

кандидат юридичних наук, доцент

доцент кафедри

цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровський державний

університет внутрішніх справ

Кльова В.О.,

здобувач вищої освіти

групи ЮД-841

Дніпропетровський державний

університет внутрішніх справ

ПОДАТКОВИЙ ОBOB'ЯЗОК: ПРАВОВА ПРИРОДА ТА ЗМІСТ

Аналізуючи чинне законодавства, треба відмітити, що податковий обов'язок є оптимальною категорією як для фінансового права так і для податкового. Обов'язок зі сплати податків є важливим та очевидним обов'язком особи.

Неоодмінно, треба наголосити, що податковий обов'язок – складна правова категорія. Це пояснюється тим, що його виконання обумовлено значною кількістю нормативної бази. Так, варто зауважити, що даний обов'язок закріплений у ст. 67 Конституції України, де зазначено, що кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом[1].

Дослідження характерних особливостей податкового обов'язку знайшли своє віддзеркалення у наукових працях таких відомих науковців: В. Белих, є. Богатих, А. Бризгаліна, Д. Вінницького, Л. Воронова, В. Гурєєва, О. Горбунової, М. Карасьової, Л. Касьяненко, І. Криницький, М. Кучерявенко, О. Орлюк, Н. Пришва, Л. Савченко, В. Федоров, Н. Хімічевої, А. Храброва, Д. Черника, Д. Щокіна та інших. При цьому, усі вчені розглядали певні, окремі аспекти цього широкого поняття, відповідно до цього, вникає потреба у всебічному дослідженні даного поняття та його особливостей.

На думку Кучерявенко М., податковий обов'язок ототожнюють з обов'язком зі сплати податку. Але це тільки частина його змісту. Дій- !сно, сплата податку являє собою реалізацію основного обов'яз- І ку платника податків і може бути розглянута як податковий обов'язок у вузькому розумінні. Однак податковий обов'язок у широкому розумінні включає: 1) обов'язок із ведення податкового обліку; 2) обов'язок зі сплати податків і зборів; 3) обов'язок з

податкової звітності. Таку ж думку підтримують, наприклад, такі вчені, як Мулявка Д, Чинчин М.

Так, звернемося до податкового законодавства, де згідно із п. 36.1 ст. 36 Податкового кодексу України «податковим обов'язком визнається обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку та збору в порядку і строки, визначені цим Кодексом, законами з питань митної справи» [2]. Тепер виникає питання щодо такого формулювання, як: «та/або», яке в свою чергу грає велику роль у кількості обов'язків для платників. І, не менш важливим є те, що дана конструкцію формує для особи три обов'язки: 1) обчислити, задекларувати та сплатити; 2) обчислити і задекларувати; 3) сплатити.

Н. Ю. Онищук наводить такий перелік аспектів податкового обов'язку: а) у вузькому (обов'язок зі сплати податків) і широкому розумінні (сукупність обов'язків із ведення податкового обліку, сплати податків і зборів та податкової звітності); б) з позицій змісту та сутності; в) розмежовуючи об'єктивний та суб'єктивний податковий обов'язок; г) як податковий обов'язок зобов'язаної особи та владного суб'єкта; д) з позицій статистики та динаміки [4, 7].

Наступне, на що хотілося б звернути увагу – це зміст даного обов'язку. Зміст податкового обов'язку визначається насамперед імперативними методами фінансово-правового регулювання, особливостями відносин, що складаються між суб'єктами з приводу сплати податків і зборів. Державне управління у сфері фінансів вимагає підпорядкування суб'єкта вимозі уповноваженої особи, а точніше — вимозі органів, що здійснюють фінансову діяльність держави. Саме тому правове регулювання відносин у галузі фінансової діяльності держави орієнтовано на односторонні владні розпорядження державних органів щодо суб'єктів, які беруть участь у сфері фінансової діяльності держави [3, с. 123].

Аналізуючи чимало наукових праць, та чинне законодавство, варто зазначити, що трактування поняттю «податковий обов'язок» закріплено у Податковому кодексі України, хоча більшість науковців дискутують щодо його правильності. Також, необхідно сказати, що податковий обов'язок - першочергове завдання, яке впливає з конституційних приписів а також іншого законодавства. Наприклад, Фігун Н. підкреслює, що податковий обов'язок може виникати між суб'єктами на рахунок сплати податків за наявності на те підстав. Також, ми можемо зазначити, що податковий обов'язок у широкому значенні означає не тільки як обов'язок сплатити податки та збори, а й обов'язок по веденню податкового обліку та правильного, своєчасного подання податкової декларації та інших документів.

Список джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Податковий кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112.

3. Кучерявенко М. Податковий обов'язок: зміст, структура, засоби забезпечення. *Вісник академії правових наук*. Харків: Право, 2001. № 3(26). С. 122-134.

4. Онищук Н. Ю. Правове регулювання виконання податкового обов'язку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2010. 20 с.

Філімонов В.О.,
здобувач вищої освіти
група ДР-942
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Навчальний керівник:
Ярошенко А.С.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПИТАННЯ ПРАВА КОЛЕКТИВНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ

При визначенні компетенції адміністративного суду, слід керуватися поняттям, наведеним у статті 4 КАС України, а саме, адміністративна справа - переданий на вирішення адміністративного суду публічно-правове питання. При цьому, публічно-правовий спір - це суперечка, в якому: хоча б одна сторона здійснює публічно-владні управлінські функції, в тому числі на виконання делегованих повноважень, і суперечка виникла в зв'язку з виконанням або невиконанням такою стороною зазначених функцій. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень при реалізації ними управлінських функцій у сфері екологічних правовідносин вирішується з пунктами 1, 3 ч. 1 ст. 19 КАС України [1].

До публічно-правових суперечок, на які поширюється юрисдикція адміністративних судів, належать, зокрема, екологічні питання фізичних чи юридичних осіб з органом місцевого самоврядування або органом виконавчої влади як суб'єктом владних повноважень, пов'язані з оскарженням його рішень, дій чи бездіяльності [2].

Однак, необхідність розуміння природи публічно-правових суперечок, в зв'язку з чим, проблеми з вибором юрисдикції змушують докладніше розглянути це питання.

Так, КСУ зазначив, що відповідно до ч. 1 ст. 143 Конституції України територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування вирішують, крім передбачених в Основному Законі, і інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції. Перелік таких питань визначено у Конституції України та Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997